EURÓPAI KÖZPONTI BANK

EURORENDSZER

AZ EURÓPAI KÖZPONTI BANK VÉLEMÉNYE

(2006. december 6.)

a Magyar Köztársaság Pénzügyminisztériumának kérésére a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény és ehhez kapcsolódóan a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatról

(CON/2006/55)

Bevezetés és jogalap

2006. október 20-án az Európai Központi Bank („EKB") felkérést kapott a Magyar Köztársaság Pénzügyminisztériumától vélemény alkotására a Magyar Nemzeti Bankról szóló 2001. évi LVIII. törvény („MNB-törvény") és ehhez kapcsolódóan a jogalkotásról szóló 1987. évi XI. törvény módosításáról szóló törvényjavaslatról (a továbbiakban: törvényjavaslat).

Az EKB számára a törvényjavaslat két („A" és „B") változatát küldték meg a vélemény iránti kérelemhez csatoltan. A Pénzügyminisztérium tájékoztatása szerint a Kormány úgy döntött, hogy a törvényjavaslat „A" változatát terjeszti be az Országgyűlés elé, az EKB véleményének kézhezvételét követően. Ennek eredményeképpen az EKB a törvényjavaslat „A" változatát vizsgálta meg, és ez a változat képezi az EKB véleményének alapját.

Az EKB véleményalkotásra szolgáló hatásköre az Európai Közösséget létrehozó Szerződés 105. cikkének (4) bekezdésén és a nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat[1] 2. cikke (1) bekezdésének második és harmadik francia bekezdésein alapul, mivel a törvényjavaslat a fizetőeszközökkel és a Magyar Nemzeti Bankkal („MNB") kapcsolatos rendelkezéseket tartalmaz. Az Európai Központi Bank eljárási szabályzatának 17.5. cikke első mondatával összhangban a Kormányzótanács fogadta el ezt a véleményt.

1. A törvényjavaslat célja

A törvényjavaslat

i. orvosol az EKB 2004. évi konvergenciajelentésében Magyarországgal kapcsolatban megfogalmazott egyes kritikai észrevételeket; és

1 HL L 189., 1998.7.3., 42. o.

ii. módosítja a bankjegyekről, érmékről és azok utánzatairól szóló szabályokat, beleértve a hamisítás elleni küzdelemmel kapcsolatos új jogokat és kötelezettségeket; és

iii. időszerűsít egyes egyéb rendelkezéseket a magyar pénzügyi piac tekintetében bekövetkezett változásokkal kapcsolatban.

2. Általános észrevételek

2.1. Az EKB üdvözli a törvényjavaslatot, mivel az javítani fogja a magyar jogszabályok Szerződésnek való megfelelését és időszerűvé teszi az MNB-törvény rendelkezéseit a magyar pénzügyi piacon bekövetkezett bizonyos változások fényében.

2.2. A vélemény iránti kérelem szerint a törvényjavaslat „az Európai Bizottság és az Európai Központi Bank 2004. évi konvergenciajelentéseiben az MNB személyi és intézményi függetlenségével kapcsolatban megfogalmazott ajánlásokat teljes mértékben figyelembe veszi." Az EKB rá kíván mutatni arra, hogy bár a magyar jogszabályok tekintetében kiemelkedő fontossággal bír a Szerződésnek való megfelelés a központi bank intézményi és személyi függetlensége vonatkozásában, az EKB 2004. évi konvergenciajelentése számos egyéb olyan kérdést megvilágított, amiket a törvényjavaslat nem orvosol (mint például – az MNB euro-rendszerbe való integrálódásával kapcsolatban - az EKB a monetáris politika területén fennálló hatáskörének vagy a Közösségen belül a bankjegykibocsátás engedélyezésére vonatkozó kizárólagos jogkörének el nem ismerése). Az EKB megjegyzi azt is, hogy jelenleg is folyik az EKB 2006. évi konvergenciajelentésének készítése, és azt javasolja, hogy az MNB-törvény bármely jövőbeli módosításakor vegyék figyelembe az EKB 2006. évi konvergenciajelentésének megállapításait.

2.3. Annak fényében, hogy az MNB-törvényt az elmúlt pár évben számos alkalommal módosították, az EKB hangsúlyozni kívánja a jogbiztonság fontosságát is. Ezzel kapcsolatban a központi bank működését szabályozó alapvető jogszabály tekintetében elengedhetetlen, hogy az világos és állandó iránymutatásként szolgáljon, azonban a túlságosan gyakori módosítások veszélyeztethetik e funkció betöltését.

3. Különös megjegyzések

3.1. *Az MNB függetlensége*

3.1.1. Jelenleg az MNB köteles beszerezni *ex ante* az igazságügyminiszter véleményét az MNB alapvető feladatai tekintetében. Az EKB 2004. évi konvergenciajelentése megállapította azt, hogy ez a követelmény összeegyeztethetetlen a Szerződés központi banki függetlenségre vonatkozó alapelvével. A törvényjavaslat 11. §-ának (3) bekezdése és 15. §-a megszünteti ezt a kötelezettséget, előírva azt, hogy „az MNB elnökének rendelete esetében az igazságügyminiszter véleményét nem kell kikérni". Az EKB üdvözli e módosítást, mivel az tovább erősíti az MNB intézményi függetlenségét.

3.1.2. A monetáris tanács és az MNB főbb tisztségviselői személyi függetlensége tekintetében az EKB megjegyzi, hogy a törvényjavaslat 9. §-ának (1) bekezdése megszünteti annak külön nevesítését, hogy a vagyonnyilatkozat-tételi kötelezettség szándékos elmulasztása, illetve a vagyonnyilatkozatban lényeges adat vagy tény szándékosan valótlanul való közlése felmentési ok az elnök és a monetáris tanács tagjai esetében. Ezzel kapcsolatban az EKB hangsúlyozni kívánja, hogy jóllehet általánosságban elfogadható az az elv, amely szerint az elnök, az alelnök, illetve a monetáris tanács és a felügyelő bizottság tagjai vagyonnyilatkozatot kötelesek tenni, azonban teljes mértékben biztosítani kell, hogy e rendelkezések alkalmazásakor maradéktalanul figyelembe veszik a Szerződés 108. és a Központi Bankok Európai Rendszere és az Európai Központi Bank Alapokmányának 14.2. cikkét. Továbbá, ami a monetáris tanács tagja feladatai ellátásához szükséges feltételeknek való, felmentési oknak minősülő meg nem felelését illeti, az EKB véleménye az, hogy a 49. § (10) bekezdésének a) és b) pontjában meghatározott indokok közötti különbségtételt („neki fel nem róható okból" és „neki felróható okból") meg kellene szüntetni, mivel az NKB-k statútumai nem rendelkezhetnek felmentési okokról az Alapokmány 14.2. cikkében meghatározottakon túlmenően.

3.2. *Bankjegyek, érmék és utánzatok*

3.2.1. Az EKB rendelkezésére álló információk alapján a törvényjavaslat nem jár az euro pénzhamisítás elleni védelméhez szükséges intézkedések megállapításáról szóló, 2001. június 28-i 1338/2001/EK tanácsi rendelet[2] sérelmével.

3.2.2. Az MNB euro-rendszerbe való jogi integrálódására figyelemmel az EKB azt javasolja, hogy a törvényjavaslat 5. §-a, amelynek célja az MNB-törvény 31. §-ának módosítása, hivatkozzon a Szerződés 106. cikkére és az Alapokmány 16. cikkére.

3.2.3. Az EKB azt is megjegyzi, hogy a törvényjavaslat végrehajtani látszik az euro bevezetéséről szóló, 1998. május 3-i 974/98/EK tanácsi rendelet[3] és az euro-érmékhez hasonló emlékérmekről és érmékről szóló, 2004. december 6-i 2182/2004/EK tanácsi rendelet[4] (amelyek mindegyike közvetlenül alkalmazandó közösségi jogszabály) egyes rendelkezéseit. A közvetlen alkalmazhatóság azt jelenti, hogy a rendeletek és az egyéb közvetlenül alkalmazandó közösségi jogszabályok automatikusan a nemzeti jogrendszer részeivé válnak külön nemzeti jogszabályi intézkedés nélkül. Az Európai Közösségek Bírósága szerint továbbá, a tagállamok nem hozhatnak olyan intézkedéseket, amelyek célja közösségi rendeletek vagy egyéb közvetlenül alkalmazható közösségi szabályok nemzeti jogszabályba való átültetése[5].

---

2 HL L 181., 2001.7.4., 6. o.

3 HL L 139., 1998.5.11., 1. o.

4 HL L 373., 2004.12.21., 1. o. Az euro-övezeten kívüli tagállamokra a 2004. december 6-i 2183/2004/EK tanácsi rendelet (HL L 373., 2004.12.21., 7. o.) terjesztette ki a hatályát.

5 A 34/73. sz. Variola kontra Amministrazione italiana della Finanze ügy (EBHT 1973.,981. o.)

3.3. *Egyéb megjegyzések*

3.3.1. Az EKB megjegyzi, hogy a közös valuta „euró”-ként való írásakor a törvényjavaslat nem felel meg az „euro” írásmódja szabályainak. Annak érdekében, hogy az euro egységességét nyilvánvalóvá tegye, a közösségi jog[6] előírja az „euro” szó egységes írásmódját egyes szám alanyesetben valamennyi közösségi és nemzeti jogszabályi rendelkezésben. A fentiek alapján és a Közösség az egységes valuta nevének meghatározására irányuló kizárólagos hatáskörére tekintettel, az e szabálytól való bármely eltérés összeegyeztethetetlen a Szerződéssel és orvosolandó.

3.3.2. Az MNB euro-rendszerbe való jogi integrálódása vonatkozásában a törvényjavaslat 1. és 11. §-i, amelyek - ebben a sorrendben - az MNB-törvény 10. §-ának (1) bekezdését és 60. §-a (1) bekezdésének c) pontját módosítják, nem ismerik el az EKB az Alapokmány 19. cikke szerinti hatáskörét, és ezért nem szünteti meg a közösségi joggal való összeegyeztethetetlenséget. Ezen összeegyeztethetetlenség orvoslása érdekében az EKB azt javasolja, hogy a törvényjavaslat fent említett paragrafusai hivatkozzanak az EKB az Alapokmány 19. cikkében említett hatáskörére.

3.3.3. Az EKB azt javasolja, hogy a törvényjavaslat 15. §-a hivatkozzon az EKB-val annak hatáskörében történő, a Szerződés 105. cikkének (4) bekezdése és az Alapokmány 4. cikke szerinti konzultáció folytatásával kapcsolatos kötelezettségre. A nemzeti hatóságoknak az Európai Központi Bankkal a jogszabálytervezetekről folytatott konzultációjáról szóló, 1998. június 29-i 98/415/EK tanácsi határozat[7] kifejezetten előírja a tagállamok számára azt, hogy hozzák meg a szükséges intézkedéseket e követelmény teljesítésének biztosítására.

Ezt a véleményt közzéteszik az EKB honlapján.

Kelt Frankfurt am Mainban, 2006. december 6-án.

[aláírás]

Az EKB alelnöke

Lucas PAPADEMOS

6 Lásd az euro bevezetésével kapcsolatos egyes rendelkezésekrõl szóló, 1997. június 17-i 1103/97/EK tanácsi rendeletet (HL L 162., 1997.6.19., 1. o.), az euro bevezetéséről szóló, 1998. május 3-i 974/98/EK tanácsi rendeletet (HL L 139., 1998.5.11., 1. o.), és az euro és az eurót bevezetõ tagállamok pénznemei közötti átváltási árfolyamokról szóló, 1998. december 31-i 2866/98/EK tanácsi rendeletet (HL L 359., 1998.12.31., 1. o.), amelyek közül mindhármat módosították az euro görögországi bevezetése miatt. Lásd még az euro-érmékről szóló 1998. és 1999. évi közösségi jogszabályokat, valamint az euro bevezetéséről szóló, 974/98/EK rendelet módosításáról szóló, 2005. december 21-i 2169/2005/EK tanácsi rendeletet (HL L 346., 2005.12.29., 1. o.).

7 HL L 189., 1998.7.3., 42. o.